

*Приймак І. В.,
ад'юнкт*

Львівського державного університету внутрішніх справ

ГЕНЕЗА СТАНОВЛЕННЯ ІНСТИТУТУ ПОВІДОМЛЕННЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Анотація. Статтю присвячено вивченню історичного становлення інституту повідомлення в кримінальному провадженні під час досудового розслідування, починаючи з 25 травня 1922 р., коли Всеукраїнським центральним виконавчим комітетом було прийнято перший Кримінально-процесуальний кодекс Української Радянської Соціалістичної Республіки (КПК УРСР), і включаючи вивчення норм чинного Кримінально-процесуального кодексу.

Проведено аналіз законодавчих положень і досліджено низку наукових праць у кримінальному процесі за тематикою історії становлення кримінального процесу в Україні в цілому й окремо повідомлення в кримінальному провадженні під час досудового розслідування. Установлено, що інститут повідомлення в кримінальному провадженні далеко не досконалий і потребує значного якісного переосмислення.

Опрацьовано й розглянуто складові елементи змісту повідомлення в кримінальному провадженні в ретроспективі, здійснено порівняльний аналіз змісту повідомлення в кримінальному провадженні крізь призму генези його становлення, проведено статистичне порівняння кількісних та якісних змін інституту повідомлення в кримінальному провадженні на стадії досудового розслідування, виділено недосконалості в його формуванні, наголошено на необхідності розмежування та встановлення окремих вимог до повідомлень про проведення процесуальних дій і до повідомлень про прийняті слідчим, прокурором процесуальні рішення.

Ураховуючи законодавчу базу, наукові положення, результати узагальнення та аналізу практичного досвіду й судових прецедентів, сформовано певні дефініції повідомлення в кримінальному провадженні під час досудового розслідування, наприклад, такі дефініції, як «традиція бланкетності» в здійсненні повідомлення та «переповіднення». У ході написання статті виокремлено й описано особливі ознаки процесуальної форми повідомлення в кримінальному провадженні як окремого інституту кримінального процесу, які визначено як такі: вперше повідомленню в кримінальному процесі присвячено окрему главу кримінального процесуального кодексу – Главу 6; уперше повідомлення в кримінальному провадженні визначено саме як процесуальну дію (чим уперше йому надано чіткої процесуальної форми!); уперше окремо визначено випадки повідомлення в кримінальному провадженні; уперше чітко й деталізовано описано зміст повідомлення в кримінальному провадженні тощо.

Проведеним ретроспективним дослідженням встановлено, що поняття «повідомлення» та «виклик» у судовому, а потім і досудовому процесі на всіх етапах історії їх становлення «йшли» поруч, вони ніби тотожні у своїй юридичній площині, поєднуються єдиною правовою природою, механізмом реалізації, а також загалом мають єдину

«підвалину» – і те, і інше має в собі певний інформативний характер для учасників процесу.

Ключові слова: Кримінальний процесуальний кодекс України, повідомлення в кримінальному провадженні, учасники процесу, сторони кримінального провадження, слідчий, прокурор, інформування, підтвердження отримання повідомлення, виклик.

Постановка проблеми. З метою впровадження в національну систему законодавства міжнародних стандартів захисту прав та свобод людини у сфері кримінальних процесуальних відносин, гарантування належного дотримання прав людини у діяльності органів досудового розслідування, прокуратури та суду під час розслідування і судового розгляду кримінальних правопорушень після проголошення незалежності в Україні, а також з метою належного реформування кримінального процесуального законодавства України у 2012 р. було прийнято перший Кримінальний процесуальний кодекс (далі – КПК) незалежної України, який спрямував діяльність органів досудового розслідування та прокуратури не лише на швидке, повне та неупереджене досудове розслідування кримінальних правопорушень, а й створив засади гарантування прав і законних інтересів учасників кримінального провадження.

Досліджуючи нововведення чинного КПК, особливої уваги на нашу думку заслуговує інститут повідомлення у кримінальному провадженні (глава 6), який створив собою систему законодавчих положень щодо здійснення інформування учасників кримінального провадження, тим самим, значно демократизувавши національне кримінально-процесуальне законодавство й підвищивши його до міжнародних стандартів.

Наразі гостро потребують розв'язання як проблеми процесуального порядку самого здійснення повідомлення у кримінальному провадженні, підтвердження здійснення такого повідомлення, створення єдиної, криміналістично обґрунтованої методики здійснення повідомлення учасникам кримінального процесу та порядку дій, що виникають при нестандартних ситуаціях, пов'язаних із таким повідомленням, розширення бази технічного забезпечення органів досудового розслідування, прокуратури, суду для уможливлення здійснення повідомлення, розробка та впровадження новітніх способів та методів здійснення повідомлення, закріплення їх на законодавчому рівні, тощо.

Узагальнення наявного стану наукового розроблення, проблем виникнення та розвитку інституту судових викликів і повідомлень на різних етапах історичного становлення судочинства свідчить, що не можна залишати поза увагою солідний історичний досвід науковців, добутий у цьому напрямі ще за часів існування Римського права (Закону XII таблиць), Польської Правди, Статуту Великого князівства Литовського,

а також Указу 1697 р., Зводу Правил, прийнятих у 1743 р. у Російській імперії, до складу якої входила й Лівобережна Україна, КПК Української Радянської Соціалістичної Республіки (далі – УРСР) 1922, 1927, 1960 рр. і КПК України 2012 р.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти цієї проблеми розкривалися у роботах вітчизняних науковців: Ю.П. Аленіна, О.М. Бандурки, В.І. Галагана, Ю.І. Грошевого, О.В. Капліної, Л.М. Лобойка, С.Д. Лук'яничкова, В.Т. Маляренка, В.Т. Нора, М.А. Погорецького, Р.Д. Рахунова, Д.О. Савицького, Л.Д. Удалової, О.В. Фараон та інших. До зарубіжних науковців, які займалися дослідженням зазначених питань, належать В.Л. Головков, О.С. Гречишников, Т.Г. Дудукін, В.В. Кальницький, С.С. Кузьмін, І.Д. Перлов, А.В. Шуваткін та інші. Під час написання дослідження вивчалися дисертації О.В. Іващенко «Інформування учасників кримінального провадження» (2013 р.), О.В. Фараон «Повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального правопорушення» (2016 р.); Д.Ю. Солов'я «Еволюція законодавства про кримінальну відповідальність УСРР (УРСР) (1919–1959 рр.)» (2017 р.), які є вагомим внеском у вивченні проблем, прямо чи опосередковано пов'язаних із здійсненням повідомлення у кримінальному провадженні.

Звісно ж, завдяки зусиллям науковців теорія інституту повідомлення у кримінальному провадженні збагатилась дослідженнями, які сприяли покращенню практики кримінального провадження та вдосконаленню чинного законодавства, проте аналізом робіт вищевказаних авторів встановлено, що більшість із них в основному присвячували свої роботи розкриттю проблематики здійснення повідомлення про підозру у кримінальному провадженні, тобто досліджували інститут повідомлення у кримінальному провадженні у вузькому спектрі, інші ж займалися дослідженням проблематики здійснення способів повідомлення учасників кримінального провадження, проблем здійснення виклику, приводу у кримінальному процесі, тощо.

Мета й хронологічні межі дослідження. Метою статті є розкриття процедури історичного становлення повідомлення у кримінальному провадженні саме як окремого інституту кримінального процесу. Хронологічні межі досліджуваного явища визначаємо з 25 травня 1922 р. коли Всеукраїнським центральним виконавчим комітетом (далі – ЦВК) було прийнято перший Кримінально-процесуальний кодекс УРСР (КПК УРСР) і до прийняття чинного Кримінального процесуального кодексу України у 2012 р.

Виклад основного матеріалу дослідження. Якщо торкнутися генези становлення повідомлення у кримінальному процесі, тут слід відмітити, що воно у свій час мало кілька історичних форм, а до прийняття кримінального процесуального кодексу 2012 р. повідомлення як окремий інститут у кримінальному процесі взагалі не існувало, не мало своєї окремої форми, визначення, законодавець не деталізував його зміст, суб'єктів, процедуру здійснення тощо.

Для прикладу, у КПК УРСР 1922 р. тільки згадується сам термін «повідомлення» (мовою оригіналу – «уведомление»), при чому цікавим є той факт, що згадується він всього двічі: у статті 230: «Получив от следователя уведомление, в порядке статьи 207 Процессуального кодекса о направлении дела в суд для прекращения, прокурор, если найдет, что дело не подлежит прекращению, входит в суд со своим возражением и может, если признает нужным, поддерживать лично свое возражение

в распорядительном заседании суда» та в статті 389: «Копия заочного приговора должна быть послана подсудимому не позже трех суток со дня вынесения приговора; при этом подсудимому должно быть послано также уведомление о порядке и сроках обжалования и подачи просьбы о новом рассмотрении дела» [1].

Проте буде несправедливим не відзначити той факт, що в КПК УРСР 1922 р. були й статті, що неопосередковано, але стосувалися здійснення повідомлення в кримінальному процесі.

Так, це стаття 133: «Обвиняемый, находящийся на свободе, вызывается телефонограммой или повестками по почте или через милицию. Повестки посылаются в 2 экземплярах, из которых первый вручается обвиняемому, а второй, с его распиской, возвращается обратно. В случае временного отсутствия вызываемого повестка для передачи ему вручается его домашним или ближайшим соседям под расписку. Обвиняемый, находящийся под стражей, вызывается через заведующего местом заключения или допрашивается в месте заключения»; це стаття 134: «В случае неявки без уважительной причины обвиняемый подвергается приводу. Следователь вправе подвергнуть обвиняемого приводу без предварительного вызова в тех случаях, когда обвиняемый скрывается от следствия или не имеет определенного места жительства или места постоянных занятий»; це стаття 135: «В тех случаях, когда обвиняемый лишен возможности явиться к следователю по болезни, следователь может отправиться для допроса в место нахождения обвиняемого»; це стаття 165: «Свидетели и эксперты допрашиваются на месте производства следствия, для чего вызываются к следователю. Вызов производится порядком, указанным в ст. 133 Процессуального кодекса. Следователь вправе, если признает более удобным, произвести допрос в месте нахождения свидетелей и экспертов»; це стаття 237: «Народный судья по делам, поступивши непосредственно в Народный суд, если не признает нужным производство дознания или предварительного следствия, либо выносит постановление о предании обвиняемого суду и назначает дело к слушанию, при чем указывает в повестке, посылаемой обвиняемому, сущность обвинения, либо прекращает дело в порядке статьи 107 Процессуального кодекса. В этих случаях прекращение может иметь место только по определению суда в полном составе Народного судьи и 2 народных заседателей»; це стаття 249: «Утвержденное судом обвинительное заключение сообщается под расписку в копии каждому из подсудимых не позднее, как за 3 суток до дня, назначенного для слушания дела; по делам, где предварительное следствие не производится, но имеется предложение прокурора о предании суду (статья 227 Процессуального кодекса), таковое равным образом подлежит вручению обвиняемым. По делам, где нет предложения прокурора, обвинительное заключение заменяет повестка Народного суда с указанием в ней сущности обвинения (статья 237 Процессуального кодекса)»; та це стаття 269: «По делам о преступлениях, за которые назначено наказание в виде лишения свободы на срок свыше 6 месяцев, а также по делам, рассматриваемым народным судом с участием 6 народных заседателей, явка подсудимого обязательна, и слушание дела в отсутствие подсудимого допускается лишь при прямо выраженном согласии подсудимого; если доказано, что подсудимый уклонился от вручения повестки о вызове в суд или скрывается от суда. По остальным делам явка подсудимого

необязательна. Суд вправе, однак, признати явку подсудимого по обстоятельствам дела необходимой, о чем обязан в таком случае сделать указание в повестке при вызове в судебное заседание»; а також це стаття 355: «Рассмотрение кассационных жалоб и протестов производится Советом народных судей в судебном заседании. К слушанию дела должны быть вызваны стороны; не розыск стороны, а также неявка стороны, получившей своевременно повестку, не останавливает рассмотрения дела» [1].

Звідси робимо відповідний підрахунок: прямо у КПК УРСР 1922 р. повідомлення згадується всього двічі у двох статтях (статті 230 та 389), а неопосередковано повідомлення стосуються ще 8 статей (статті 133, 134, 135, 165, 237, 249, 269, 355).

На нашу думку, цікавим слід відзначити той факт, що, починаючи з прийняття першого ж кримінального процесуального кодексу, тобто кодексу 1922 р., законодавець дотримується бланкетного поєднання, тобто так званої «бланкетної традиції» двох інститутів – виклику та повідомлення у кримінальному процесі, а саме встановлює єдиний порядок їх здійснення: стаття 165: «<...> Вызов производится порядком, указанным в статье 133 Процессуального кодекса <...>». Ця «бланкетна» традиція прослідковується і нині в КПК 2012 р. – частина 3 статті 111: «Повідомлення у кримінальному провадженні здійснюється у випадках, передбачених цим Кодексом, у порядку, передбаченому главою 11 цього Кодексу».

Так, у КПК УРСР 1927 р. термін «повідомлення» згадується не частіше: декретом ВЦВК РСФСР від 22 листопада 1926 р. «О внесении изменений в Уголовно-процессуальный кодекс РС.Ф.С.Р.» при внесенні змін не зачіпало процесуальної форми та змісту повідомлення у кримінальному процесі.

На нашу думку, це дає підставу зробити висновок, що в той період часу інституту повідомлення у кримінальному процесі законодавцем не приділялося достатньо уваги та питання його розвитку не стояло, що в свою чергу свідчить про нівелювання на законодавчому рівні ряду демократичних засад, прав та свобод учасників кримінального процесу.

Проте позитивні зміни уже слід відзначити в КПК УРСР (а після 1991 р. – і України) 1960 р. – тут уже саме поняття повідомлення згадується з внесенням змін і доповнень все частіше і частіше, а в останній його редакції (від 05 липня 2012 р.) всього поняття «повідомлення» згадується 45 разів.

Такий «процесуальний прорив» у розвитку інституту повідомлення у кримінальному процесі не можна не відмітити як позитивний. На нашу думку це свідчило про розвиток гласності і публічності (звісно, наскільки це було можливо у той час) самого кримінального процесу, при чому на законодавчому рівні.

Проте також слід відмітити, що так званий «процесуальний прорив» вищевказаного інституту був швидше кількісним, аніж якісним, оскільки аналіз статей КПК 1960 р., що стосувалися повідомлення, а це статті 52-1, 68, 85-1, 88, 88-1, 94, 95, 96, 97, 99, 106, 122, 156, 161, 177, 190, 215, 217, 235, 236-1, 236-5, 254, 351, 352, 387, 394, 400-24, 461, 479, дає можливість зробити висновки, що в даному кодексі повідомлення фігурує часто в контексті інформування зовнішніми джерелами правоохоронних органів про певні події і факти (події злочину, тощо) та рідко коли законодавець визначає «повідомлення» як інструмент інформування правоохоронним органом (в конкретному випадку – слідчим) учасників процесу про певні події,

що відбуватимуться в ході досудового розслідування. На нашу думку, це ще не опрацьована схема «зворотного повідомлення» обох сторін кримінального провадження, яка, якщо позначити його умовною формулою, приблизно виглядатиме не за схемою «слідчий/прокурор $\leq$ ^{інформування} $\geq$ учасник процесу», тощо, а швидше за схемою «слідчий/прокурор $\leq$ ^{інформування} учасник процесу». При чому, як бачимо із виведеної нами умовної формули, така законодавчо сформована схема взаємоповідомлень практично не зобов'язувала сторону обвинувачення на якийсь зворотній зв'язок/відповідь/інформування/прийняття рішення, тощо, окрім кількох винятків, так як от, наприклад, обов'язок порушити кримінальну справу після отримання повідомлення про злочин тощо.

Натомість у КПК України 2012 р. поняття «повідомлення» уже згадується 139 раз, а умовна схема взаємоповідомлень між учасниками процесу дещо міняє свій вектор, що розглянемо нижче.

Таке прогресивне збільшення вжиття терміну «повідомлення» у кримінальному процесі на нашу думку свідчить як про розвиток науки кримінального процесу у векторі його гласності та публічності, а отже і демократизації кримінального процесу в цілому, а також розвитку повідомлення як окремого елемента в науці кримінального процесу.

Якщо проаналізувати кожен випадок згадки повідомлення у КПК 2012 р., можна дійти висновку, що тепер вказаний кількісний прорив навряд чи вдасться назвати тільки кількісним, оскільки слід відмітити і значний якісний прорив у розвитку змісту і процесуальної форми повідомлення у кримінальному процесі.

Так, аналіз статей КПК 2012 р., в яких згадується повідомлення, дає змогу зробити висновок, що тепер уже добре опрацьована схема «зворотного повідомлення» обох сторін кримінального провадження, яка, якщо позначити його умовною формулою, приблизно виглядатиме уже за схемою «слідчий/прокурор $\leq$ ^{інформування} $\geq$ учасник процесу», тобто, як бачимо із виведеної нами умовної формули, тепер законодавчо сформована схема взаємоповідомлень практично завжди зобов'язує сторону обвинувачення на вчинення зворотного інформаційного зв'язку з учасниками процесу – обов'язок дати відповідь/інформувати, тобто повідомити у відповідь чи прийняти / відмовити в прийнятті рішення тощо.

Крім того, обов'язково, на нашу думку, слід відзначити, що:

- вперше в історії кримінального процесу України КПК 2012 р. на законодавчому рівні встановлює чітке визначення повідомлення в кримінальному процесі: «повідомлення у кримінальному провадженні є процесуальною дією, за допомогою якої слідчий, прокурор, слідчий суддя чи суд повідомляє певного учасника кримінального провадження про дату, час та місце проведення відповідної процесуальної дії або про прийняте процесуальне рішення чи здійснену процесуальну дію» – стаття 111 КПК 2012 р.;

- вперше повідомленню у кримінальному процесі присвячено окрему главу кримінального процесуального кодексу – Главу 6;

- вперше повідомлення у кримінальному провадженні визначено саме як процесуальну дію (чим вперше надано чіткої процесуальної форми!);

- вперше окремо визначено випадки повідомлення у кримінальному провадженні;

– вперше чітко та деталізовано описано зміст повідомлення у кримінальному провадженні;

– вперше повідомленню надано процесуальної форми рішення у кримінальному процесі – мається на увазі повідомлення про підозру (глава 22 КПК).

Таке кількісне та якісне збільшення повідомлення у кримінальному процесі та його становлення як окремого інституту є на нашу думку яскравим свідченням демократизації кримінального процесу України та його законодавчо визначеним вектором на європейську інтеграцію.

Як бачимо, інститут повідомлення у кримінальному провадженні з 1922 р. зазнав значних якісних та кількісних змін, проте в окремих випадках законодавець продовжує дотримуватися одних і тих же принципів, наприклад «бланкетної традиції», про яку ми описували вище: «Повідомлення у кримінальному провадженні здійснюється у випадках, передбачених цим Кодексом, у порядку, передбаченому главою 11 КПК України, за винятком положень щодо змісту повідомлення та наслідків неприбуття особи» – частина 3 статті 111 КПК, що, на нашу думку, є не зовсім позитивним досвідом і потребує осучаснених змін.

Висновки. Поняття «повідомлення» та «виклик» у судовому, а потім і досудовому процесі на всіх етапах історії їх становлення ішли поруч, вони ніби тотожні у своїй юридичній площині, поєднуються єдиною правовою природою, механізмом реалізації, а також в загальному мають єдину «підвалину» – і те і інше несе в собі певний інформативний характер для учасників процесу. З першого ж юридичного закріплення понять «повідомлення» і «виклик» у кримінально-процесуальному кодексі (тут мається на увазі КПК УРСР 1922 року), законодавець закріплює норму про те, що повідомлення і виклик здійснюються в одному процесуальному порядку, і вказана тенденція прослідковується і донині.

25 травня 1922 р. Всеукраїнським ЦВК було прийнято перший Кримінально-процесуальний кодекс УРСР (КПК УРСР), який набрав чинності на території України з 20 вересня 1922 р., тобто майже на 2 роки швидше, ніж Цивільно-процесуальний кодекс УРСР, що був прийнятий 30 липня 1924 р., саме Цивільно-процесуальний кодекс УРСР вперше на законодавчому рівні регулював та деталізовано виклики до суду шляхом направлення судових рекомендацій повідомлень із зворотною розпискою, їх доставки через розсильних або належну сільську раду чи іншу сторону, тобто мав бланкетну форму для інших кодексів та породжував у цьому правовому полі аналогію права. Згодом був прийнятий КПК УРСР 1960 р., що виявився законодавчим актом довготривалої дії. Він залишився і в період розбудови Української незалежної держави (з 1991 р. по 2012 р.), з внесеними до нього численними змінами і доповненнями, на зміну якому прийшов у 2012 р. новий Кримінальний процесуальний кодекс, побудований на демократичних засадах відповідно до «Концепції судово-правової реформи в Україні», в якому вперше повідомлення було присвячено цілу главу таким чином надано йому форми відокремленого інституту в кримінальному процесі.

У такій процесуальній формі повідомлення у кримінальному процесі, як воно існує зараз, існує вперше. Тут мається на увазі, що вперше кримінальним процесуальним кодексом 2012 р. повідомленню у кримінальному процесі виділено

окрему главу – Главу 6 (статті 111 та 112 КПК). Це свідчить про те, що вперше на законодавчому рівні визначено місце повідомлення у кримінальному процесі, деталізованого його форму, зміст, процес здійснення та тому подібне, а отже таким чином законодавець вперше визнає його важливе значення для самого кримінального процесу та науки кримінального процесу в цілому та вперше виокремлює його як інститут кримінального процесу.

Як бачимо, повідомлення у кримінальному процесі тепер має чітко окреслену процесуальну форму, визначену на законодавчому рівні.

Дана форма визначає сам термін повідомлення у кримінальному процесі, коло суб'єктів, що його здійснюють, складові елементи, випадки його здійснення та саму процедуру.

Якщо проаналізувати історію становлення інституту повідомлення у кримінальному процесі починаючи з КПК 1922 р. і до КПК 2012 р. (із змінами і доповненнями, що діють на даний час), можна прийти до висновку, що вказаний інститут зробив кількісний і значний якісний прорив у розвитку змісту і процесуальної форми повідомлення у кримінальному процесі, що свідчить про осучаснення та європейську інтеграцію науки кримінального процесу України в цілому, що не можна не відзначити як позитивний досвід.

Література:

1. Постановление ВЦИК от 25 мая 1922 г. об уголовно-процессуальном кодексе (вместе с уголовно-процессуальным кодексом Р.С.Ф.С.Р.). Право СССР. *Левоневский Валерий Станиславович* : веб-сайт. URL: <http://pravo.levonevsky.org/baza/soviet/sss7287.htm> (дата звернення 10.06.2021).

Pryimak I. The genesis of the institution of communication in criminal proceedings

Summary. This article is devoted to the study of the historical formation of the institution of notification in criminal proceedings during the pre-trial investigation since May 25, 1922 when the All-Ukrainian CEC adopted the first Criminal Procedure Code of the USSR (CPC USSR) and including the study of the current CPC.

The analysis of legislative provisions and a number of scientific works in the criminal process on the history of the criminal process in Ukraine as a whole and separately the report in the criminal proceedings during the pre-trial investigation, which found that the institution of notification in criminal proceedings is far from perfect and requires significant qualitative rethinking.

The constituent elements of the content of the message in criminal proceedings in retrospect are processed and investigated, the comparative analysis of the content of the message in criminal proceedings is carried out through the prism of its genesis, the statistical comparison of quantitative and qualitative changes of the institute of the message in criminal proceedings is carried out. emphasis was placed on the need to differentiate and establish separate requirements for notifications of procedural actions and for notifications of procedural decisions made by the investigator and prosecutor.

Taking into account the legal framework, scientific provisions, results of generalization and analysis of practical experience and court precedents, certain definitions of notification in criminal proceedings during pre-trial investigation have been formed, such as definitions such as “tradition of blanketness” in notification and “re-notification”.

In the course of writing the article, special features of the procedural form of notification in criminal proceedings as a separate institution of criminal proceedings were noted and described, which are defined as follows: for the first time a separate chapter of the Criminal Procedure Code is devoted to notification in criminal proceedings – Chapter 6; for the first time a notification in criminal proceedings is defined as a procedural action (which for the first time gave a clear procedural form!); for the first time, cases of notification in criminal proceedings have been separately identified; for the first time the content of the message in criminal proceedings is clearly and in detail described, etc.

A retrospective study found that the concepts of “message” and “challenge” in court and then pre-trial proceedings at all stages of the history of their formation “went” side by side, they seem to be identical in their legal plane, combined by a single legal nature, implementation mechanism, and also in general have a single “foundation” – and both have a certain informative nature for the participants in the process.

Key words: Criminal Procedure Code of Ukraine, notification in criminal proceedings, participants in the proceedings, parties to criminal proceedings, investigator, prosecutor, informing, acknowledgment of receipt of the notice, summons.